

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov senátu JUDr. Daniela Hudáka, JUDr. Haralda Stiffela, JUDr. Štefana Michálika a JUDr. Ing. Antona Jakubíka, na neverejnom zasadnutí 29. septembra 2011 v Bratislave, v trestnej veci obvineného **O. B.**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7 T 5/03, prerokoval dovolanie, ktoré podal obvinený **O. B.**, zastúpený obhajcom JUDr. D. D., advokátom v B., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. novembra 2008, sp. zn. 4 To 9/2008, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvineného **O. B.** **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 13. februára 2008, sp. zn. 7 T 5/03, bol obvinený **O. B.** uznaný za vinného zo spáchania trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku, na tom skutkovom základe, že

25. decembra 2001 asi o 23.30 hod. v diskobare C. P. na Š. U. č. X. v B. po tom, ako ho počas vzájomnej bitky poškodený **M. R.** udrel päťou do oka, ho nezisteným bodnoreným nástrojom, ktorý mal čepeľ dlhú najmenej 9 cm a širokú najmenej 1,9 cm, držiac ho pevne v zovretej pästi, v rýchlom slede za sebou, mierne zdola nahor, spredu dozadu päťkrát bodol do ľavej polovice hrudníka pod ľavou prsnou bradavkou, z toho dvakrát veľkou silou a prudkosťou, čím mu spôsobil zakrvácanie do osrdcovníkového vaku a ľavej pohrudnicovej dutiny z dvoch bodných rán prednej steny pravej komory srdca pri prenikajúcich bodných ranách hrudníka, na následky ktorého zranenia pri prevoze do nemocnice zomrel.

Krajský súd mu za tento trestný čin uložil podľa § 219 ods. 1, 35 ods. 2, 39a ods. 3 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. zák.“) súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11,5 (jedenásť a pol) roka, na výkon ktorého ho zaradil do II. (druhej) nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 57a ods. 1 Tr. zák. mu uložil aj trest zákazu pobytu na území Slovenskej republiky na dobu 5 (päť) rokov.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. súčasne zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 3. júna 2005, sp. zn. 7 T 5/03, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2006, sp. zn. 2 To 93/05, vo výroku o úhrnnom treste, ktorý bol obvinenému uložený za pokus trestného činu krádeže podľa § 8 ods. 1, § 247 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s trestným činom poškodzovania cudzej veci a trestným činom útoku na verejného činiteľa podľa § 257 ods. 1 a § 155 ods. 1 Tr. zák. vo výmere 3 (troch) rokov so zaradením na jeho výkon do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. bol obvinený zaviazaný uhradiť poškodeným V. Z. P. B., škodu vo výške 1 194 Sk a J. R. vo výške 23 018,30 Sk. Rozsudok krajského súdu podľa § 139 ods. 1 písm. b/, alinea cc/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. por.“) nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 18. novembra 2008, kedy Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 4 To 9/2008, podľa § 256 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol. Verejné zasadnutie o odvolaní obvineného sa uskutočnilo ako proti ušlému, podľa § 306 ods. 1 Tr. por., preto bolo uznesenie odvolacieho súdu, v intenciách uvedeného ustanovenia, 26. januára 2009 doručené iba obhajcovi obvineného, JUDr. D. D..

Krajský súd predložil 13. apríla 2011 najvyššiemu súdu dovolanie, ktoré podal obvinený prostredníctvom obhajcu na Krajskom súde v Bratislave 25. januára 2011, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. novembra 2008, sp. zn. 4 To 9/2008. Dovolanie oprel o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ktoré odôvodnil tým, že „... *súd prvého stupňa síce vykonal dokazovanie v súlade so stanoviskom a názorom odvolacieho súdu, jednotlivé dôkazy však vyhodnotil nesprávne a v rozpore so závermi doplneného dokazovania. Z dokazovania je možné vysloviť záver, že kľúčovým dôkazom je svedecká výpoveď utajeného svedka. V priebehu hlavného pojednávania vyšlo najavo, že utajeným svedkom je B., ktorý vypovedal vo veci niekoľkokrát. V demokratickom a právnom štáte je bezprecedentné, aby v trestnom procese vystupovala tá istá osoba v pozícii svedka*

a utajeného svedka zároveň, pričom výpovede v týchto pozíciách sú diametrálne odlišné. Svedok vo výpovediach v prípravnom konaní a pri rekonštrukcii podrobne opisuje okolnosti z miesta činu, správanie svoje, ako aj ostatných prítomných, pričom táto výpoveď korešponduje s ostatnými dôkazmi. Naopak všetky črty účelovosti má výpoveď utajeného svedka, ktorej obsah je zameraný len na okolnosti odchodu z C. P. Na iné otázky odmieta odpovedať z obavy o prezradenie svojej identity. Súdy oboch stupňov sa nevysporiadali s obsahom výpovede svedka B., ktorá je diametrálne odlišná od jeho výpovede v procesnom postavení utajeného svedka. Obvinený zdôraznil, že takýto postup pri dokazovaní na hlavnom pojednávaní nemá v demokratickom a právnom štáte miesto a jeho legalizáciou hrozí precedens, že polícia bude neschopnosť pri odhaľovaní trestných činov nahrádzať nedemokratickými inštitútmi. Zároveň poukázal, že i doplnené dokazovanie neumožňuje bez pochybností konštatovať, že je páchatelom vraždy. Navrhol preto, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Tr. por., zrušil napadnuté rozhodnutia, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Bratislave vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

V zmysle § 376 Tr. por. sa k dovolaniu v súdom určenej lehote vyjadrila poškodená R. a krajská prokuratúra. Podľa poškodenej je dovolanie neopodstatnené a bezdôvodné, preto ho navrhla odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. Krajská prokuratúra poukázala na to, že súdy prvého a druhého stupňa sa v rámci rozhodovania o vine obvineného zaoberali hodnotením vierohodnosti jednotlivých dôkazov, vrátane výpovede svedka B. i v postavení utajeného svedka. Svedok B. žiadal o utajenie svojej identity len z dôvodu, že sa obvineného bál. Táto obava bola aj dôvodom, pre ktorý v postavení svedka neuviedol všetko, čo uviesť mohol. V jednotlivých výpovediach svedka B. o priebehu konfliktu v C. P. závažné rozpory nie sú. Vo výpovedi v pozícii utajeného svedka iba doplnil predchádzajúce tvrdenia o nové skutočnosti, o ktorých sa predtým bál vypovedať. Najvyšší súd vyhodnotil ako zákonný postup prípustnosť utajenia svedka B., ktorý bol v tom istom trestnom konaní už vypočutý ako svedok. Orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade s v tom čase platnými ustanoveniami Trestného poriadku a Trestného zákona a ich konanie nebolo v rozpore s článkom 4 ods. 1, ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 2 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011), ale súčasne po preskúmaní veci zistil i to, že je potrebné ho odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo nie sú naplnené dôvody podľa § 371 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd zdôrazňuje, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne, t. j. vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu uvedenému v § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. Dovolací súd preto v každom jednotlivom prípade skúma, či námietky a tvrdenia vecne zodpovedajú zákonnému vymedzeniu uplatneného dovolacieho dôvodu.

Obvinený uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ktorý predpokladá, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Za nezákonný spôsob vykonania dôkazu označil výsluch tej istej osoby v rovnakej trestnej veci v procesnom postavení svedka a utajeného svedka, pričom zdôraznil, že tieto výpovede sa diametrálne odlišujú.

Námietkami obvineného sa zaoberal už odvolací súd, ktorý v odôvodnení rozhodnutia označil zvolený postup za neobvyklý, ale nie za nezákonný. Rovnako zdôraznil, že výpoveď utajeného svedka je potrebné hodnotiť z hľadiska obsahu, ktorý nadväzuje na ostatné vo veci vykonané dôkazy, ktoré sú pre posúdenie viny obvineného významné.

Za zákonný spôsob získavania dôkazu v zmysle § 89 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 sa považuje splnenie formálnych (procesných) podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom na vykonanie konkrétneho dôkazu, ako aj splnenie materiálnych (obsahových) podmienok. K vypočutiu tej istej osoby v procesnom postavení svedka a utajeného svedka je potrebné uviesť, že inštitút utajeného svedka vyplýva zo zákona a je upravený v § 101 ods. 4 Tr. por. účinného do 1. januára 2006. Ide o jeden z prostriedkov

ochrany ústavou zaručených základných práv. Zmyslom tohto inštitútu je ochrana svedka, ak je dôvodná obava, že oznámením totožnosti alebo bydliska, prípadne miesta pobytu je ohrozený jeho život, zdravie, telesná integrita, alebo ak také nebezpečenstvo hrozí jemu blízkej osobe. Na druhej strane, v záujme ochrany práva obvineného na obhajobu, Trestný poriadok ukladá utajenému svedkovi povinnosť uviesť na hlavnom pojednávaní, ako sa oboznámil so skutočnosťami, o ktorých vypovedal. Zároveň je možné v prípade potreby mu položiť otázky o okolnostiach, ktoré sa týkajú jeho hodnovernosti, osobitne otázky o jeho vzťahu k obvinenému alebo k poškodenému. Utajený svedok bol na hlavnom pojednávaní vypočutý za použitia technického zariadenia určeného na prenos zvuku po zákonomnom poučení podľa §§ 99, 100 a 101 Tr. por. Bol poučený tiež o povinnosti uviesť, ako sa oboznámil so skutočnosťami, o ktorých vypovedal v procesnom postavení utajeného svedka. Výsluch utajeného svedka viedla predsedníčka senátu a strany mali možnosť klásť mu otázky. Argumentácia odvolacieho súdu je v súlade so zisteným stavom veci a zákonom. Z vyjadreného je zrejmé, že dovolanie obsahuje subjektívne názory obvineného stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Skutočným obsahom dovolania sú námietky vo vzťahu ku skutkovým zisteniam a hodnoteniu dôkazov z pohľadu ustanovenia § 2 ods. 5, 6 Tr. por. účinného do 1. januára 2006. K týmto námietkam je nutné zdôrazniť ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. za bodkočiarkou, podľa ktorého dovolací súd nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku. Najvyšší súd zároveň pripomína, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúvanie všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy a navyše aj bez toho, aby ich mohol podľa základných zásad trestného konania, najmä zásady ústnosti a bezprostrednosti, v konaní o dovolaní sám vykonávať.

V posudzovanej veci podmienky dovolania obvineného O. B. neboli splnené, preto na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por. ho musel dovolací súd odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 29. septembra 2011

JUDr. Štefan H a r a b i n , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíhová